

N:o 68.

Ank. till Riksd. kansli den 31 mars 1908, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af kronans andel i den till roten n:o 4 Plikt af Gottlands andra båtsmanskompani hörande torplägenhet.

(I. A.)

I en den 7 februari innevarande år till Riksdagen aflåten proposition (n:o 69) har Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva,

att kronans andel i den till roten n:o 4 Plikt af Gottlands andra båtsmanskompani hörande torplägenhet finge tillsammans med öfriga andelar af detta torp å offentlig auktion försäljas, äfvensom

att kronans andel af köpeskillingen tillgodofördes landtförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Sedan rotehållarne för roten n:o 4 Plikt af Gottlands andra båtsmanskompani vid sammanträde den 20 april 1907 beslutat att försälja den till roten hörande torplägenhet med därå uppförda åbyggnader eller, om hinder därför skulle möta, utarrendera densamma på tre års tid, hafva rotehållarne hos förvaltningen vid Gottlands artillerikår anhållit om dess medverkan till ifrågavarande besluts bringande i verkställighet. På grund häraf har befälhafvaren för nämnda kår, med anmälan att kronan genom förvärf af mark att tilläggas Tofta skjutfält blifvit delägare i torpet, hos arméförvaltningen hemställt om betydande att lämna tillstånd till den ifrågasatta försäljningen.

Öfver berörda framställning har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Gottlands län, efter vederbörandes hörande, afgifvit ytt-
rande och därvid meddelat,

att ifrågavarande rote utgjordes af följande inom Tofta socken i Gottlands södra härad belägna kronoskattehemman, nämligen $\frac{1}{2}$ mantal Smågårda, $\frac{1}{2}$ mantal Sallmunds, $\frac{7}{8}$ mantal Dypple, $1\frac{1}{8}$ mantal Norrgårda och 1 mantal Rangvalds, tillhopa 4 mantal, hvaraf kronan för anordnande af Tofta skjutfält hufvudsakligen genom expropriation förvärfvat äganderätten till $\frac{33167}{33400}$ mantal vid Norrgårda och $\frac{127}{1280}$ mantal vid Rangvalds, eller sammanlagdt $\frac{33477}{33400}$ mantal, sålunda något mera än en sjundedel af rotens hela hemmantal;

att torpet vid verkstält laga skifte visserligen antecknats såsom afsöndradt från Sallmunds hemman gemensamt, men att den till torpet upplåtna jordlägenheten blifvit af roten inköpt och sedermera bebyggd för rotens räkning, hvarför äganderätten till torpet i sin helhet sålunda numera måste anses tillkomma hela roten eller samtliga rotedelägare efter hemmantal; samt

att torpet med åbyggnader, bestående af manbyggnad af sten under tegeltak och ladugårdsbyggnad likaledes af sten under agtak, båda i mycket förfallet skick, innehölle i areal omkring 4 tunnland, uteslutande åker af dålig beskaffenhet, och för närvarande vore utarrenderadt mot en årlig afgäld af 31 kronor och värderadt till 500 kronor.

För egen del har Eders Kungl. Maj:ts bemälda befallningshafvande i underdånighet hemställt, att, enär torplägenheten, med hänsyn till båtsmanshålllets sättande på vakans, icke vidare vore för ursprungliga ändamålet behöflig och knappast för annat kronans behof af betydelse, torpet måtte få i sin helhet å offentlig auktion försäljas, hvarefter köpesumman borde fördelas på de olika rotedelägarna efter hemmantalet.

Med öfverlämnande af handlingarna i ärendet har arméförvaltningen å fortifikationsdepartementet tillstyrkt Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes ifrågavarande framställning samt hemställt, att, vid bifall härtill, kronans andel i försäljningssumman måtte få tillgodokomma 'landtförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål'.

Marinförvaltningen har, med tillkännagifvande att roten den 16 februari 1892 blifvit satt på vakans, förklarat sig icke hafva något att erinra mot torpets försäljning.

Då af den i ärendet förebragta utredning framgår, att bibehållande i kronans ägo af dess andel uti ifrågavarande torplägenhet icke är för något statens ändamål erforderligt, anser jag mig böra förorda försälj-

ningen, och har jag mot det föreslagna försäljningssättet intet att erinra. Den på kronan belöpande köpeskillingen torde, såsom arméförvaltningen föreslagit, bära tillgodoföras landtförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål, hvilken står under statskontorets vård och förvaltning.»

Utskottet, som erhållit detta ärende för förberedande behandling till sig remitteradt, får hemställa,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 31 mars 1908.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.
